

ยุทธศาสตร์พลังประชารัฐกับชัยชนะในภาคใต้ Strategy of Palangpracharath party and Victory in the South

สันหพจน์ สุขศรีเมือง
Sanhaphot Suksrimuang
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
Ramkhamhaeng University
E-mail: sittichai16@hotmail.com

Received: 2020-10-16; Revised: 2020-12-09; Accepted: 2020-12-15

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐในพื้นที่ภาคใต้ 2) เพื่อศึกษายุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐในพื้นที่ภาคใต้ และ 3) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองกับยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของประเทศไทย รูปแบบการวิจัยแบบผสานวิธี พื้นที่วิจัยคือภาคใต้จำนวน 14 จังหวัด กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลสำคัญ ผู้บริหารของพรรคพลังประชารัฐ จำนวน 4 คน นักการเมือง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการเมือง จำนวน 3 คน และนักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 1 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก 2) การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีอุปนัย และการวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาผลการวิจัยพบว่า

1. การปกครองประเทศภายใต้รัฐบาลของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นไปตามคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยที่ผู้วิจัยสามารถสรุปบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองผ่านคติพจน์ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

2. ยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐเป็นการนำเอาแนวนโยบายหลักของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้คิดและปฏิบัติไว้แล้วนั้น นำมาต่อยอดและสานต่อแนวทางต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายเป็นไปตามวิถีทางที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติดำเนินไว้

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองกับยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐส่งผลให้การเมืองการปกครองไทยยังคงเป็นประชาธิปไตยครึ่งใบอยู่เท่า่นั้น

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ทางการเมือง, พรรคพลังประชารัฐ, การเมืองในภาคใต้

Abstract

The objectives of this article are 1) to study the political structural contexts of the Palang Pracharat Party in the southern region, 2) to study the political strategy of the Palang Pracharat Party in the southern area, and 3) to study the interaction between the political structural contexts. The political strategy of the Pracharat Party affects the political and government of Thailand. Research model The research area is the southern region of 14 provinces. The sample group gave important information. Four executives of the Palang Pracharat Party, 3 politicians with qualified political figures, and one academic in political science used a random selection method with a specific selection method. There are two types of research instruments: 1) in-depth interviews and 2) document research. The data were analyzed in two ways: in-depth interviews. The researcher analyzes the data using an inductive method. And research papers The data were analyzed by content analysis.

1. The ruling of the country under the government of General Prayut Chan-o-cha, head of the National Council for Peace and Order, follows the motto of "Stability, Wealth and Sustainability" by which the researcher can summarize the political context through the motto of the National Council for Peace and Order.

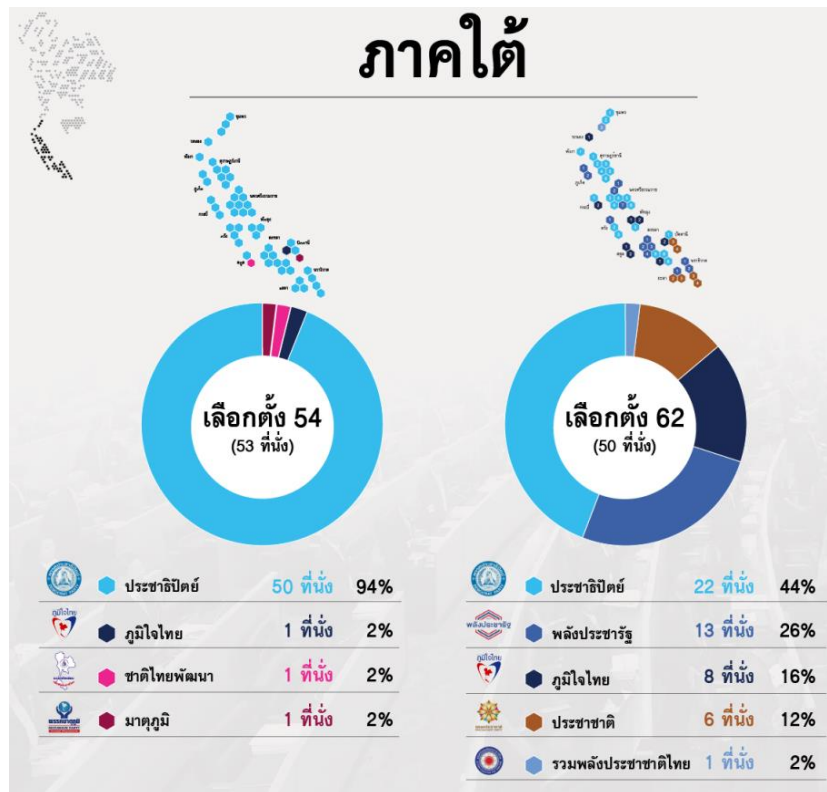
2. The political strategy of the Palang Pracharat Party is the introduction of the main policy of the government of the National Council for Peace and Order that has already thought and implemented

3. Interaction between the structural political context and the political strategy of the Palang Pracharat Party has resulted in the politics of the National Council for Peace and Order. The government of Thailand is still half the democracy.

Keywords: Political strategy, Palangpracharath party, Political in south of Thailand.

บทนำ

การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมาได้สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมทางการเมืองของคนไทยในหลายประเด็น ซึ่งประเด็นที่มีความน่าสนใจ คือ ผลการเลือกตั้งในพื้นที่ภาคใต้ของพรรคพลังประชารัฐ พรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคการเมืองไทยที่สามารถครองฐานเสียงในภาคใต้ได้อย่างต่อเนื่องพื้นที่ภาคใต้เป็นพื้นที่ผูกขาดของพรรคประชาธิปัตย์ แต่สำหรับการเลือกตั้งในครั้งนี้กลับพบว่า ไม่ได้เป็นไปอย่างที่เคยเกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา กล่าวคือ จากการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2554 พรรคประชาธิปัตย์ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ภาคใต้รวมทั้งสิ้น 50 คน คิดเป็นร้อยละ 94 แต่ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 พรรคประชาธิปัตย์ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ภาคใต้ไปเพียง 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44 เท่านั้น โดยมีพรรคการเมืองที่ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของภาคใต้ไปหลายคน อาทิเช่น พรรคพลังประชารัฐ 13 คน พรรคภูมิใจไทย 8 คน พรรคชาติไทย 6 คน และพรรครวมพลังประชาชาติไทย 1 คน รวมทั้งพรรคอนาคตใหม่ที่ประสบความสำเร็จในส่วนของการคะแนนแบบบัญชีรายชื่ออีกด้วยนั้น ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 ผลการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2562 ของพื้นที่ภาคใต้ (เวิร์คพอยนิวส์, 2562)

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตจากผลการเลือกตั้งครั้งนี้ในพื้นที่ภาคใต้ได้ว่า ผลพวงจากการรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าคณะ ซึ่งนับเป็นการรัฐประหารครั้งที่ 13 ในประวัติศาสตร์ชาติไทย (ประภาพร สีหา, 2560, หน้า 148) และในเวลา ที่ คสช. บริหารประเทศอยู่นั้น มีพรรคการเมืองเกิดขึ้นมากมาย แต่มีพรรคการเมืองหนึ่งมีสายสัมพันธ์และเคยทำงานร่วมกับ คสช. คือ พรรคพลังประชารัฐ (พปชร.) โดยมีแกนนำคนสำคัญล้วนเป็นรัฐมนตรีในยุคของ คสช. เช่นนายอุตตม สาวนายน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นหัวหน้าพรรค นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นรองหัวหน้าพรรค นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นเลขาธิการพรรค และมีนายกอบศักดิ์ ภูตระกูล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นโฆษกพรรค ชื่อพรรคก็ยังไปตรงกับนโยบายหลักของ คสช. คือ “โครงการประชารัฐ” ที่ขึ้นป้ายโดดเด่นอยู่ทั่วทุกหมู่บ้านของประเทศไทย นอกจากนั้นยังพบอีกว่า สมาชิกพรรคพลังประชารัฐยังมีอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคเพื่อไทย พรรคประชาธิปัตย์ และแกนนำ กปปส. รวมอยู่ด้วย

แม้ว่าพรรคพลังประชารัฐจะเป็นพรรคการเมืองใหม่ที่มีอายุการก่อตั้งเพียง 1 ปีเท่านั้น แต่สามารถสร้างปรากฏการณ์ให้แก่การเมืองไทย เช่น ผู้สมัครพรรคพลังประชารัฐหน้าใหม่สามารถชนะการเลือกตั้ง ผู้สมัครพรรคการเมืองเดิมที่เป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคใต้ที่เคยเป็นของพรรคประชาธิปัตย์ แต่พรรคพลังประชารัฐกลับได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากภาคใต้จำนวนถึง 13 คน ส่วนภาพรวมของการเลือกตั้งทั่วไปทั้งประเทศพรรคพลังประชารัฐสามารถประสบความสำเร็จได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาเป็นอันดับที่สองรองจากพรรคเพื่อไทย ผู้สมัครของพรรคได้รับการเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่า 100 คน จากจำนวนทั้งสิ้น 500 คน การเลือกตั้งในครั้งนี้เกิดขึ้นภายใต้บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจที่แตกต่างจากการเลือกตั้งในครั้งก่อนที่มีมากกล่าวคือ การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่เกิดขึ้นภายใต้กติกาใหม่ของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่อยู่ภายใต้

การบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติมีสายสัมพันธ์กับพรรคพลังประชาชนในเชิงการเมืองมาตั้งแต่ก่อนการก่อตั้งพรรค

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ทำให้เกิดการปฏิรูปทางการเมืองที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การปรับปรุงการเลือกตั้งที่เรียกว่าระบบจัดสรรปันส่วนผสม (Mixed Member Apportionment--MMA) สร้างมาเพื่อตอบโจทก์ทางการเมืองเฉพาะหน้าของ คสช. ด้วยเหตุนี้ จึงมีโอกาสน้อยที่พรรคการเมืองจะได้ที่นั่งในสภามากพอจะเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล ซึ่งจะสร้างความได้เปรียบให้กับ คสช. ที่มีเสียงสมาชิกวุฒิสภา 250 คน อยู่ในมือ ดังนั้น หาก คสช. รวบรวมเสียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอย่างน้อย 126 เสียงได้ ก็จะได้เสียงในสภาครบ 376 เสียง ซึ่งเพียงพอจะทำให้สามารถเลือก พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีได้อีกสมัยหนึ่ง กล่าวคือ ตามระบบใหม่นี้ดังกล่าวข้างต้น ถ้าพรรคใดได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตมากก็จะได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่ออย่างน้อยหรืออาจไม่ได้เลย และถ้าพรรคการเมืองใดได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตน้อยหรือไม่ได้เลยก็อาจได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบัญชีรายชื่อมาก ซึ่งระบบนี้ทำให้พรรคการเมืองขนาดใหญ่ ได้รับผลกระทบมากหากส่งผู้สมัครลงทุกเขตและชนะเยอะ ก็อาจจะได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเยอะ เราจึงเห็นปรากฏการณ์ที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคเพื่อไทยย้ายไปสังกัดพรรคที่เกิดขึ้นใหม่หลายพรรคหรือนี้อาจเป็นยุทธศาสตร์ “แยกกันเดินร่วมกันตี” (โกลด์วู้ด, 2562, หน้า 20-30) ด้านพรรคขนาดกลาง อย่างเช่น พรรคภูมิใจไทย พรรคชาติไทยพัฒนา ฯลฯ ก็มีแนวโน้มจะได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นจากระบบนี้เช่นกัน

จากประวัติศาสตร์ทางการเมืองอันยาวนานของพรรคประชาธิปัตย์ที่ผูกขาดผลการเลือกตั้งในภาคใต้กับบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนที่กล่าวไปแล้วในข้างต้น จึงนำมาสู่คำถามของการวิจัยที่ว่า ภายใต้บริบทเชิงโครงสร้างดังกล่าวข้างต้น และยุทธศาสตร์ที่แท้จริงของพรรคพลังประชาชนในการหาเสียงเลือกตั้งในครั้งนี้เป็นอย่างไร ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษายุทธศาสตร์พลังประชาชนกับชัยชนะในภาคใต้ ครั้งนี้ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องหรือเพื่อแสดงให้เห็นถึงยุทธศาสตร์ของพรรคพลังประชาชนที่ส่งผลต่อความสำเร็จจากการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนในพื้นที่ภาคใต้
2. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนในพื้นที่ภาคใต้
3. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองกับยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ยุทธศาสตร์พลังประชาชนกับชัยชนะในภาคใต้” ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรัฐประหารกับการเมืองไทย แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพรรคการเมืองไทย และยุทธศาสตร์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมือง โดยกำหนดการดำเนินงานวิจัยวิธีวิจัยแบบผสม (mixed method) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research)

การทบทวนวรรณกรรม

ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งสำคัญจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้า

เจ้าอยู่หัวในรัชกาลที่ 7 ได้ทรงพระราชทานรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2475 และต่อมาในปี พ.ศ. 2476 ได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชาติไทย ผลผลิตทางการเมืองที่ตกทอดมาจนถึงปัจจุบันนอกเหนือจากรัฐธรรมนูญ ก็คือ พรรคการเมือง ซึ่งมีข้อสังเกตได้ว่า พรรคการเมืองของไทยนั้น มักอยู่ได้ไม่นานก็ต้องล้มเลิกไป ที่อยู่ได้นานก็ขาดเสถียรภาพและการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ไม่อาจยืนยงคงอยู่เป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งและยาวนานได้ ในกรณีดังกล่าวนี้ อาจมีข้อสรุปที่ตรงกับความความเป็นจริง เมื่อปรากฏว่ามีพรรคการเมืองหนึ่ง นั่นคือ “พรรคประชาธิปัตย์” ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2489 แม้จะต้องล้มลุกคลุกคลานแต่ก็สามารถผ่านอุปสรรคต่าง ๆ มาได้โดยตลอด และแม้ว่าจะมีการเกิดปฏิวัติรัฐประหารขึ้นมาแล้วหลายครั้งหลายหน แต่พรรคประชาธิปัตย์ก็ยังคงดำรงฐานะความเป็นพรรคการเมืองไม่ล้มหายไปเหมือนพรรคการเมืองอื่น ๆ และดำรงอยู่จนถึงปัจจุบันนี้ นอกจากนี้ พรรคประชาธิปัตย์ก็ยังคงเป็นพรรคการเมืองที่เป็นหนึ่งในพรรคร่วมรัฐบาลของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน (จิราภรณ์ คำจันทร์, 2547, หน้า 1-4)

การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองขึ้นมามากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นกับการเมืองในพื้นที่ทางภาคใต้ หากเรากล่าวถึงเรื่องนี้ขึ้นมาเมื่อใดทุกคนก็ต้องนึกถึงและให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองที่สามารถสร้างความผูกขาด พื้นที่ประชาชนชาวภาคใต้มาได้อย่างยาวนานหลายทศวรรษ ซึ่งพรรคการเมืองดังกล่าว คือ พรรคประชาธิปัตย์ แต่สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาว่า การเมืองในพื้นที่ทางภาคใต้เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างไร และทำไมพรรคพลังประชารัฐ ถึงสามารถเข้ามาแทรกแซงพื้นที่ทางการเมืองในภาคใต้ได้ต่อไป

หลังการยึดอำนาจรัฐประหารทุกครั้งการเมืองไทยต้องเข้าสู่กระบวนการเลือกตั้งเสมอ ซึ่งการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นก็ไม่สามารถยืนยันได้ว่าการเมืองการปกครองของไทยเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แล้ว สอดคล้องกับที่นักวิชาการอย่างโจเซฟ ชุมปีเตอร์ (Joseph Schumpeter, 1943) ได้เสนอประชาธิปไตยแบบชุมปีเตอร์เรียน (Schumpeterian Democracy) เอาไว้ว่า ในบรรดาความเข้าใจประชาธิปไตยแบบต่าง ๆ คนมองกันว่าวิธีทำความเข้าใจความเข้าใจโมทัศน์เรื่องประชาธิปไตยแบบนี้มีขอบเขตครอบคลุมน้อยที่สุดและให้แรงบันดาลใจน้อยที่สุด แต่ในขณะเดียวกันประชาธิปไตยดังกล่าวก็จะเป็นวิทยาศาสตร์มากที่สุดด้วย ซึ่งโจเซฟ ชุมปีเตอร์ วิเคราะห์ว่าประชาธิปไตยหมายถึง “การจัดแจงเชิงสถาบันที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งการตัดสินใจทางการเมือง อันเป็นการตัดสินใจที่ให้อำนาจ แก่ปัจเจกบุคคลที่จะตัดสินใจผ่านการต่อสู้แข่งขันของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งหลายในการช่วงชิงคะแนนเสียงของประชาชน” (Schumpeter, 1943, p. 269) กล่าวให้เข้าใจง่ายขึ้น คือ ความเข้าใจแบบนี้มองว่าประชาธิปไตยมีหัวใจอยู่ที่การแข่งขันกันของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อเข้ามามีและใช้อำนาจทางการเมือง และประชาชนมีบทบาทเป็นเพียงผู้เลือกบุคคลเหล่านี้ โดยพิจารณาจากแนวนโยบายที่แต่ละฝ่ายนำเสนอ และเมื่อเลือกตั้งไปแล้ว ก็ต้องปล่อยให้บรรดาผู้ได้รับเลือกเหล่านี้ใช้อำนาจแทนตนในการตัดสินใจทางการเมือง ประชาชนจะกลับมามีโอกาสได้ใช้อำนาจอีกครั้งก็ต่อเมื่อครบกำหนดเลือกตั้งคราวหน้า ซึ่งทุกคนมีอิสระที่จะมอบอำนาจให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมที่ทำผลงานได้ดี หรือเปลี่ยนไปมอบอำนาจให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใหม่แทนก็ได้ (ปิยฤดี ไชยพร, 2554)

ส่วนแนวโน้มของการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่ที่มีความสำคัญกับเรื่องของผลประโยชน์มาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนระบบการเมืองผ่านการเลือกตั้งทำให้การเมืองเชื่อมโยงกับการตลาดทางการเมือง (political marketing) โดยมีผู้ขาย คือ นักการเมือง ผู้ซื้อ คือ ประชาชน และสินค้า คือ นโยบาย ซึ่งการติดต่อในการตลาดทางการเมืองจำเป็นต้องดำเนินการอย่างใกล้ชิดกับการสื่อสารทางการเมือง ทำให้การเมืองมีลักษณะเช่นเดียวกับการโฆษณาขายสินค้า และมีเป้าหมายที่ไม่ต่างกัน คือ การแสวงหากำไรสูงสุด พรรคการเมืองและนักการเมืองจึงจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการหาเสียง เช่นเดียวกันกับความจำเป็นที่ร้านค้าต้องมีกลยุทธ์ในการดึงดูดลูกค้า การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2562 เป็นการเลือกตั้งที่มีการแข่งขันกันสูงมากที่สุดครั้ง

หนึ่งในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทย เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ปัญหาความขัดแย้งในสังคมช่วงหลังรัฐประหารของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และการเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองใหม่ เป็นต้น ทำให้การเลือกตั้งครั้งนี้ แต่ละพรรคการเมืองต่างนำกลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงหลากหลายรูปแบบมาใช้ในการแสวงหาคะแนนเสียงจากประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงให้ได้มากที่สุด เพราะหากพรรคการเมืองใดได้คะแนนเสียงมากที่สุด ก็เปรียบเสมือนว่า พรรคการเมืองดังกล่าวเป็นพรรคการเมือง ที่ได้รับความชอบธรรมจากความขัดแย้งในช่วงเวลา 4-5 ปีก่อนที่ประเทศถูกปกครองด้วยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติเป็นเวลาอีก 4-5 ปี (สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์, 2554, หน้า 50-51) ด้วยเหตุผลข้างต้นดังกล่าว การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคพลังประชาชนในครั้งนี้ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อชัยชนะในพื้นที่ภาคใต้

ยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองจึงเป็นปัจจัยที่ทรงพลังที่สุด เนื่องจากถึงแม้ผู้ใช้สิทธิมีแนวโน้มจะตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในการเลือกตั้งแล้วก็ตาม แต่การตัดสินใจนั้นถูกชี้นำโดยยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นไปตามบริบทเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และเงื่อนไขทางการเมืองในแต่ละขณะ พรรคการเมืองจึงต้องหาช่องโหว่ของกฎ กติกา เพื่อแสวงหาประโยชน์และทำให้ผลเลือกตั้งเป็นคุณต่อพรรคมากที่สุด ยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจของประชาชน ดังนั้น องค์ความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์พรรคพลังประชาชนสำหรับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ครั้งนี้ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต่อความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองไทย ซึ่งผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาเพื่อให้ประจักษ์ถึงยุทธศาสตร์ของพรรคพลังประชาชนที่แท้จริงต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอระเบียบวิธีวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบบผสม (mixed method) โดยการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพที่ต้องมีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น มีผู้บริหารของพรรคพลังประชาชน จำนวน 4 คน นักการเมือง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการเมือง จำนวน 3 คน และนักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 1 คน โดยอาศัยเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง (non-structured interview) ในการเก็บข้อมูล ซึ่งข้อคำถามในการสัมภาษณ์ได้มาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด นอกจากนั้น ยังมีการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจะทำการพิจารณาขอบเขตเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการวัด และพิจารณาว่าหัวข้อการสัมภาษณ์นั้นตรงกับทฤษฎีและครอบคลุมเนื้อหาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาหรือไม่ หลังจากนั้นข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อจะนำไปใช้ในการสังเคราะห์และจัดทำรูปแบบที่มีความครอบคลุมแนวคิด ทฤษฎี และองค์ประกอบทั้งหมดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ของพรรคพลังประชาชนกับชัยชนะในภาคใต้

ผลการวิจัย

บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองของพรรคพลังประชาชน

การเมืองการปกครองของไทยภายใต้การปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งเป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ”พร้อมคิดพัฒนาประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” สนองตอบผลประโยชน์แห่งชาติ คือ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืน เพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และเป็นธรรม กล่าวคือ บริบท

เชิงโครงสร้างทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนจะอยู่ภายใต้คติพจน์ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังกล่าว ดังนี้

1. ความมั่นคง กล่าวได้ว่า รัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีศักยภาพอำนาจในฐานะรัฐอธิปไตย ควบคุมสั่งการ แก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ผ่านการออกประกาศและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมถึงการใช้อำนาจพิเศษ ตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวปี พ.ศ. 2557 เพื่อสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นในห้วงเวลาที่ตนเองปกครองประเทศได้อย่างต่อเนื่อง

2. ความมั่งคั่ง กล่าวได้ว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติสามารถสร้างสรรค์การดำเนินงานต่าง ๆ เข้ามาบูรณาการได้อย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการดำเนินงานทุกอย่างจะอยู่ภายใต้การใช้อำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 44 ที่กำหนดให้รัฐบาลทหารสามารถดำเนินการใด ๆ ได้อย่างราบรื่น แต่ก็ยังคงมีความเคลือบแคลงในการใช้อำนาจดังกล่าวอยู่เช่นกัน มีประเด็นปัญหาบางอย่างที่ประชาชนมองว่า รัฐบาลทหารไม่ยอมใช้อำนาจที่ตนเองมีในการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจหรือด้านการเมืองให้หมดสิ้นไป ทั้งที่เป็นสิ่งที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้

3. ความยั่งยืน กล่าวได้ว่า รัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้วางรากฐานของรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ไว้ให้ยากต่อการแก้ไข รัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งต้องแถลงนโยบายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ทำให้ทหารมีที่ยืนอย่างถาวรในรัฐบาล เพื่อให้การแทรกแซงทางการเมืองกลายเป็นเรื่องปกติที่ทหารสามารถทำได้ โดยเฉพาะเงื่อนไขเวลาบังคับใช้ซึ่งยาวนานถึง 20 ปี อำนาจของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในลักษณะซูเปอร์บอร์ดมีอำนาจล้นมือ ความไม่ชัดเจนและเป็นนามธรรมต้องตีความ ความไม่ยืดหยุ่นทำให้การปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเป็นไปได้อย่างยาก เป็นต้น ปัญหาใหญ่จึงมีได้อยู่ที่หาอย่างไรให้ยุทธศาสตร์เอื้อต่อการพัฒนาและแก้ปัญหาประเทศได้ตรงจุด แต่ปัญหากลับไปอยู่ที่ยุทธศาสตร์อาจเป็นอุปสรรคในการนำพาประเทศไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ (บรรณาธิการ, 2561) โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกิดขึ้นกับการเลือกตั้งครั้งล่าสุด อาทิเช่น กฎหมายเผด็จการที่จำกัดเสรีภาพในการแสดงออก การสมาคม และการชุมนุม การเซ็นเซอร์สื่อ การเข้าถึงสื่อที่ไม่เท่าเทียมกันของบรรดาพรรคการเมือง วุฒิสภาที่แต่งตั้งโดยรัฐบาลทหารมีอำนาจเกินกว่าที่ควรจะเป็นในการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ และคณะกรรมการการเลือกตั้งขาดความเป็นอิสระและความไม่ลำเอียง ส่งผลให้มีการยุบพรรคฝ่ายค้านที่สำคัญ เป็นต้น

นอกจากบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เป็นไปตามคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” แล้วนั้น บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ที่ถูกออกแบบไว้ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติสามารถสืบทอดอำนาจได้ต่อไปอีกยาวนานนั้น ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เป็นประโยชน์ทำให้พรรคพลังประชาชนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการหาเสียงเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิเช่น รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาชุดแรกมาจากการคัดเลือกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีไม่ต้องมาจากการเลือกตั้ง หรือระบบเลือกตั้งแบบบัตรใบเดียวที่ทำให้พรรคการเมืองใหญ่ถูกตัดที่นั่งไป เป็นต้น แต่ที่เป็นปัจจัยที่สำคัญไปกว่านั้น คือ รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่แก้ไขได้ยากกว่าทุกฉบับที่ผ่านมา ซึ่งปัจจัยดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นการสถาปนาอำนาจนำทางการเมืองให้กับพรรคพลังประชาชนแทบทั้งสิ้น

ยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชาชน

ยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนเป็นการนำเอาแนวนโยบายหลักของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้คิดและปฏิบัติไว้แล้วนั้น นำมาต่อยอดและสานต่อแนวทางต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายเป็นไปตามที่วิถิทางที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติดำเนินการไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายที่ได้รับการตอบรับจากประชาชนเป็นไปในทิศทางที่ดีหรือประชาชนให้การตอบรับกับนโยบายนั้นเป็นจำนวนมาก อาทิเช่น นโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ นโยบายค่าแรงขั้นต่ำ การพักหนี้กองทุน เรือสวัสดิการมารดาประจำ

รัฐ เป็นต้น ดังนั้น ประชาชนในพื้นที่ภาคใต้จึงตอบรับกับนโยบายของพรรคพลังประชารัฐในการหาเสียงเลือกตั้งครั้งนี้เป็นจำนวนมาก และถือเป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้พรรคพลังประชารัฐสามารถกวาดเก้าอี้ในพื้นที่ภาคใต้มาได้หลายที่นั่ง

ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อชัยชนะของพรรคพลังประชารัฐในพื้นที่ภาคใต้นั้นประกอบไปด้วย 3 ส่วน (1) กระแสสังคมในพื้นที่ภาคใต้ที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลง (2) ผู้สมัครของพรรคพลังประชารัฐที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการที่จะเปลี่ยนแปลงพื้นที่ภาคใต้ให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และ (3) บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองที่ถูกสร้างขึ้นจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2560 กระแสทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐที่มาจากการบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ทำไว้ แต่สิ่งที่มีอิทธิพลสำคัญที่สุดต่อชัยชนะในภาคใต้ของการเลือกตั้งในครั้งนี้ คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีมุมมองความคิดเห็นเพิ่มเติมที่หลากหลาย แต่อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องและเห็นด้วยไปในทิศทางเดียวกันทั้งสิ้น จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยทั้งหมดทั้งมวลดังกล่าวข้างต้นจึงกลายมาเป็นยุทธศาสตร์ของพรรคพลังประชารัฐที่ทำให้พรรคพลังประชารัฐชนะการเลือกตั้งในพื้นที่ภาคใต้ได้มาหลายที่นั่ง ซึ่งในความเป็นจริงพื้นที่ดังกล่าวต้องเป็นพื้นที่เดิมของพรรคประชาธิปัตย์มากกว่าที่จะเป็นของพรรคพลังประชารัฐ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ดังกล่าวทำให้พรรคพลังประชารัฐประสบความสำเร็จ และเป็นสิ่งที่นำไปสู่ชัยชนะของพรรคพลังประชารัฐในพื้นที่ภาคใต้ได้อย่างสมบูรณ์

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองกับยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของประเทศไทย

รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงต่อการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 และรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวก็เป็นรัฐธรรมนูญที่เขียนขึ้นมาเพื่อให้พรรคพลังประชารัฐชนะการเลือกตั้งในครั้งนี้ เนื่องจากการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นเพียงประชาธิปไตยครึ่งใบเท่านั้น กล่าวคือ เป็นการเลือกตั้งในระบบการปกครองที่มีลักษณะเป็นทั้งประชาธิปไตย และเผด็จการในคราวเดียวกัน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นระบอบที่ประชาชนทั่วไปไม่ได้มีอำนาจสูงสุดอย่างแท้จริง อำนาจยังคงเป็นของชนชั้นสูง (elite) อาทิเช่น ข้าราชการทหาร หรือกลุ่มทุน เป็นต้น ซึ่งแม้จะมีการเลือกตั้ง เป็นการทั่วไปจนได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็ตาม พรรคการเมืองต่าง ๆ ก็ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าสู่สภาแล้ว แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนของประชาชนดังกล่าว ก็ไม่ใช่ผู้ที่จะมาเลือกนายกรัฐมนตรีหรือรัฐบาลเองได้ แต่เป็นชนชั้นสูงดังกล่าวเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลแทนเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชัยชนะในพื้นที่ภาคใต้ที่ก่อนการเลือกตั้งคงไม่มีใครคิดว่าพรรคพลังประชารัฐจะได้ที่นั่งในสภาจากพื้นที่ภาคใต้ถึง 13 ที่นั่ง (ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา มีพรรคการเมืองในที่สามารถมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ภาคใต้มากเท่านั้น) หลักฐานที่ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนที่สุดในโค้งสุดท้ายก่อนการเลือกตั้ง แกนนำพรรคพลังประชารัฐขึ้นเวทีใหญ่ที่จังหวัดสงขลาด้วยสโลแกนที่ว่า “ลุงตู่...อยู่ต่อ” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อประชาชนในพื้นที่ภาคใต้เลือกพรรคพลังประชารัฐแล้ว กอปรรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2560 ที่เขียนขึ้นมาไว้ให้พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา สามารถดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้อีกสมัย แม้จะไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ตาม รวมทั้งแกนนำยังคงย้ำให้เห็นอีกว่า ในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมาภาคใต้เหมือนยักษ์หลับไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไรเลยทั้ง ๆ ที่ภาคใต้คือด้านขวานทอง เพราะมีศักยภาพควรที่จะพัฒนาให้ก้าวไกลไปกว่านี้ยังเป็นการตอกย้ำให้คนภาคใต้ต้องตระหนักในการเลือกผู้สมัครจากพรรคพลังประชารัฐในครั้งนี้มากยิ่งขึ้น จนในที่สุดพรรคพลังประชารัฐก็ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ทางภาคใต้มาเป็นอันดับที่สองเป็นรองพรรคประชาธิปัตย์เพียงไม่กี่ที่นั่งเท่านั้น

การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 พรรคพลังประชารัฐส่งผู้สมัครลงแข่งขันในพื้นที่ภาคใต้เป็นจำนวนถึง 50 เขตเลือกตั้งใน 14 จังหวัด เพื่อเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงภาคใต้ที่ขาดโอกาสในการพัฒนาพื้นที่มาตลอดสามทศวรรษ การลงพื้นที่ของผู้สมัครพรรคพลังประชารัฐในพื้นที่ภาคใต้จึงจบลงไปด้วยความ

มุ่งมั่น ยกตัวอย่างเช่น อดีตรองผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ผู้สมัครพรรคพลังประชารัฐ เขตเลือกตั้งที่ 1 พร้อมทีมงานหาเสียงและรถยนต์ติดตั้งเครื่องขยายเสียง เร่งลงพื้นที่หาเสียงตามอำเภอ และตำบลต่าง ๆ รอบนอกในเขตเลือกตั้งที่ 1 เพื่อพบปะกับประชาชน และหวัคະแนนในการประชาสัมพันธ์นโยบายเด่น ๆ ของพรรคพลังประชารัฐที่ออกมาใช้ในการหาเสียงครั้งนี้ เช่น นโยบายบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เพิ่มคนเพิ่มเงิน นโยบายมารดาประชารัฐ ดูแลเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดาจนถึง 6 ขวบ การเพิ่มเบี้ยผู้สูงอายุ นโยบายหมอถึงบ้านพยาบาลถึงเรือน หวังเข้าไปเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลที่มีชื่อ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรีต่ออีก 1 สมัย ทั้งนี้ ผู้สมัครพรรคพลังประชารัฐจะเน้นการเดินพบปะกับประชาชนเจ้าของบ้าน กลุ่มพลังมวลชน และแกนนำในพื้นที่ต่าง ๆ โดยทำการสำรวจคะแนนนิยมของผู้สมัครพรรคพลังประชารัฐในพื้นที่ตลอด จึงทำให้ทราบความต้องการของประชาชนและเร่งเดินหน้าหาเสียงหวัคະแนนให้หนีห่างผู้สมัครของพรรคคู่แข่งเสมอ แม้ว่าสถานการณ์คงเป็นไปได้ในลักษณะคู่ต่อสู้กับคู่แข่งทำให้ต้องลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และต้องอธิบายนโยบายที่เป็นประโยชน์ให้กับชาวบ้าน เพื่อเป็นข้อมูลให้เขาตัดสินใจเลือกพรรคพลังประชารัฐ ส่วนระยะเวลาที่เหลือในช่วงเข้าสู่โค้งสุดท้ายของการหาเสียงจะต้องใช้เวลาทุกนาทีให้มีประโยชน์ในการพบปะประชาชน ทั้งการเคาะประตู นัดพบปะที่บ้านรายหมู่บ้าน รายตำบล และใช้วิธีการปราศรัยย่อยสลับกันไปด้วย โดยจะเน้นเรื่องนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเป็นหลัก (สยามรัฐออนไลน์, 2562)

กล่าวคือ ความมุ่งมั่นตั้งใจของผู้สมัครจากพรรคพลังประชารัฐ คือ การลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการที่แท้จริงของประชาชน แล้วสามารถประสานกับประชาชนนำเอาความต้องการของประชาชนไปจัดทำเป็นนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง การกระทำดังกล่าว จึงถือได้ว่าผู้สมัครจากพรรคพลังประชารัฐเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นไปตามลักษณะพื้นฐานของการเป็นพรรคการเมืองได้อย่างสมบูรณ์ จึงทำให้ประชาชนยอมรับในตัวนักการเมืองของพรรคพลังประชารัฐได้โดยง่าย รวมทั้งปัจจัยทางการเมืองที่ถูกสร้างขึ้นจากการปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ อาทิเช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กระแสทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐที่มาจากการบริหารงานของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในห้วงเวลาดังกล่าวด้วยนั้น ยังเป็นปัจจัยที่จะมาช่วยผลักดันให้นักการเมืองหน้าใหม่ของพรรคพลังประชารัฐสามารถได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เป็นจำนวนมากในพื้นที่ภาคใต้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์พลังประชารัฐกับชัยชนะในภาคใต้ในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า ผู้สมัครของพรรคพลังประชารัฐที่สามารถประสานกับประชาชนแล้วนำความต้องการของประชาชนไปจัดทำเป็นนโยบายเพื่อใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งได้แล้วนั้น ก็ถือได้ว่านักการเมืองดังกล่าวเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นไปตามลักษณะพื้นฐานของการเป็นพรรคการเมืองได้อย่างสมบูรณ์ จึงทำให้ประชาชนยอมรับในตัวนักการเมืองของพรรคพลังประชารัฐได้โดยง่าย รวมทั้งปัจจัยบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองที่ถูกสร้างขึ้นจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กระแสทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐที่มาจากการบริหารประเทศของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในห้วงเวลาดังกล่าวด้วยนั้น ยังเป็นปัจจัยที่จะมาช่วยผลักดันให้นักการเมืองหน้าใหม่ของพรรคพลังประชารัฐสามารถได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ภาคใต้ได้เกือบทั้งหมด ภายใต้สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติกำหนด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของไทยทั้งก่อนและหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 โดยทั้งช่วงก่อนและหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญดังกล่าว การพัฒนาประชาธิปไตยของไทยก็เป็นเพียงประชาธิปไตยครึ่งใบเท่านั้น โดยผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยดังกล่าวเรียงลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ ดังนี้

1. บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนภายใต้การปกครองประเทศของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เป็นไปตามคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยที่ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ในมิติของความมั่นคง รัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีกฤษฎีกาอำนาจในฐานะรัฐอธิปไตย ควบคุมสั่งการ แก้อุปสรรคต่าง ๆ ผ่านการออกประกาศและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รวมถึงการใช้อำนาจพิเศษ ตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวปี พ.ศ. 2557 เพื่อสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นในห้วงเวลาที่ตนเองปกครองประเทศได้อย่างต่อเนื่อง

1.2 ในมิติของความมั่นคงรัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติสามารถสร้างสรรค์การดำเนินงานต่าง ๆ เข้ามาบูรณาการได้อย่างเป็นระบบ ทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการดำเนินงานทุกอย่างจะอยู่ภายใต้การใช้อำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 44 ที่กำหนดให้รัฐบาลทหารสามารถ ดำเนินการใด ๆ ได้อย่างราบรื่น แต่ก็ยังคงมีความเคลือบแคลงในการใช้อำนาจดังกล่าวอยู่เช่นกัน มีประเด็นปัญหาบางอย่างที่ประชาชนมองว่า รัฐบาลทหารไม่ยอมใช้อำนาจที่ตนเองมีในการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองให้หมดสิ้นไป ทั้งที่เป็นสิ่งที่รัฐบาลสามารถดำเนินการได้

1.3 ในมิติของความยั่งยืน พบว่า รัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้วางรากฐานของรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2560 ไว้ให้ยากต่อการแก้ไข รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งต้องแถลงนโยบายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กล่าวคือ รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ทำให้ทหารมีที่ยืนอย่างถาวรในรัฐบาล เพื่อให้การแทรกแซงทางการเมืองกลายเป็นเรื่องปกติที่ทหารสามารถทำได้

นอกจากที่บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนจะอยู่ภายใต้การปกครองประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เป็นไปตามคติพจน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” แล้ว การสืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ออกแบบไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สามารถทำให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติใช้ในการสืบทอดอำนาจต่อไปได้อีกยาวนาน หากไม่มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญดังกล่าวให้เป็นอย่างอื่น กล่าวคือ สมาชิกวุฒิสภาชุดแรกมาจากการคัดเลือกของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรีไม่ต้องมาจากการเลือกตั้ง หรือระบบเลือกตั้งแบบบัตรใบเดียวที่ทำให้พรรคการเมืองใหญ่ถูกตัดที่นั่งไป เป็นต้น แต่ประเด็นที่สำคัญ คือ รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่แก้ไขได้ยากกว่าทุกฉบับที่ผ่านมา ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ไปเอื้อต่อการสถาปนาอำนาจนำทางเศรษฐกิจและการเมืองให้กับคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งสิ้น โดยสอดคล้องกับบรรพชน นิโรจน์ (2553) ศึกษาเรื่อง ปัญหากฎหมายการจัดองค์การพรรคการเมืองไทย พบว่า การจัดองค์การของพรรคการเมืองในประเทศสหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและประเทศสหพันธ์รัฐมาเลเซีย ทั้งประเทศที่มีกฎหมายพรรคการเมืองกำหนดการจัดองค์การพรรคการเมืองไว้เป็นการเฉพาะ และประเทศที่ไม่มีกฎหมายพรรคการเมืองกำหนดการจัดองค์การพรรคการเมืองไว้เป็นการเฉพาะ การจัดองค์การของพรรคการเมืองจะคำนึงถึงการดำเนินงานของแต่ละพรรคเป็นหลักและเป็นไปตามพัฒนาการของแต่ละพรรค ทำให้พรรคการเมืองแต่ละพรรคสามารถพัฒนาและดำเนินงานทางการเมืองได้โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นพรรคขนาดใหญ่หรือพรรคของนายทุนเท่านั้น พรรคขนาดเล็กหรือพรรคที่เพิ่งเริ่มดำเนินงานก็สามารถดำเนินงานทางการเมืองได้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการพรรคการเมืองของประเทศไทย จึงเห็นควรแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ในบทบัญญัติมาตราต่าง ๆ ที่ทำให้การดำเนินงานของพรรคการเมืองไม่สอดคล้องกับพัฒนาการและไม่เหมาะสมต่อการดำเนินงาน เพื่อให้พรรคการเมืองต่าง ๆ ได้มีโอกาสสามารถพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อความเป็นสถาบันทางการเมืองต่อไปได้

2. ยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ความสำเร็จของพรรคพลังประชาชนกับชัยชนะในภาคใต้ คงปฏิเสธไม่ได้ว่า การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมานั้น พรรคพลังประชาชนที่ถือได้ว่าเป็นพรรคการเมืองใหม่ และลงแข่งขันทางการ

เมืองเป็นครั้งแรก แต่สมารถที่จะได้รับชัยชนะในพื้นที่ภาคใต้ได้จำนวนที่นั้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาถึง 13 ที่นั่ง คิดเป็นร้อยละ 26 ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในภาคใต้นั้น ถือได้ว่าเป็นความสำเร็จอย่างสูง เนื่องจากต้องแข่งขันกับพรรคการเมืองพรรคอื่นที่มีความเข้มแข็งและจุดเด่น ของตนเองมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับพรรคประชาธิปัตย์ที่เป็นเจ้าของพื้นที่ภาคใต้มายาวนาน พรรคประชาธิปัตย์ที่สามารถยึดครองพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้ได้ รวมถึงพรรคภูมิใจไทยที่เป็นเจ้าของพื้นที่จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพรรคพลังประชารัฐเองแม้จะเป็นพรรคเกิดใหม่ แต่ก็เป็พรรคการเมืองที่ก่อตั้งมาเพื่อต่อสู้ศึกเลือกตั้งในครั้งนี้ และเป็นพรรคการเมืองที่ตั้งใจจะเข้ามาทำงานในฐานะแกนนำรัฐบาล เพื่อสานต่อนโยบายเดิมของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติอยู่แล้ว ดังนั้น พรรคพลังประชารัฐย่อมต้องมีการวางแผนวางยุทธศาสตร์และเตรียมตัวเข้าสู่ศึกเลือกตั้งครั้งนี้อย่างเต็มที่

กล่าวคือ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อชัยชนะของพรรคพลังประชารัฐในพื้นที่ภาคใต้นั้นประกอบไปด้วย 3 ปัจจัย คือ (1) กระแสสังคมในพื้นที่ภาคใต้ที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลง (2) ผู้สมัครของพรรคพลังประชารัฐที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการที่จะเปลี่ยนแปลงพื้นที่ภาคใต้ให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และ (3) บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองที่ถูกสร้างขึ้นจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2560 กระแสทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐที่มาจากการบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ดำเนินการไว้ แต่สิ่งที่มีอิทธิพลสำคัญที่สุดต่อชัยชนะในภาคใต้ของการเลือกตั้งในครั้งนี้ คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ดังกล่าวทำให้พรรคพลังประชารัฐประสบความสำเร็จ และเป็นสิ่งที่นำไปสู่ชัยชนะของพรรคพลังประชารัฐในพื้นที่ภาคใต้ได้อย่างสมบูรณ์ โดยสอดคล้องกับวาทกรรม คำสิงห์นอก (2559) ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างพรรคการเมืองอย่างยั่งยืน พบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างพรรคการเมืองอย่างยั่งยืนประกอบไปด้วย 1. ยุทธศาสตร์การเรียนรู้เพื่อการมีส่วนร่วม ส่งเสริมผู้สนับสนุนพรรคการเมืองให้ได้ประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองกับพรรคการเมือง สนับสนุนให้มีการเรียนรู้ระบบพรรคการเมืองว่ามีความเป็นมาอย่างไร เพื่อก่อให้เกิดอุดมการณ์ร่วมกัน 2. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ การที่พรรคการเมืองต้องจัดการระบบพรรคการเมืองให้เกิดความสลับซับซ้อนภายในองค์กรไม่ว่าจะเป็นการกระจายสาขาพรรคการเมืองให้เกิดความทั่วถึงแก่ประชาชนทั่วประเทศ และเป็นการเปิดช่องให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองกับยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของไทย สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

3.1 บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ที่เป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันของประเทศไทย เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ 20 ซึ่งจัดทำโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ถูกบังคับใช้มาตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา ซึ่งมีประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของไทยที่สำคัญ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ไม่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รัฐธรรมนูญฉบับนี้พยายามสร้างนวัตกรรมใหม่โดยการโยกย้ายสิทธิบางประการ เช่น สิทธิในการศึกษาฟรี 12 ปี สิทธิของผู้บริโภค สิทธิการรับบริการสาธารณสุขโดยเสมอกัน ออกจากหมวดสิทธิเสรีภาพและไปอยู่ในหมวดหน้าที่ของรัฐ ทำให้เรื่องสิทธิเสรีภาพที่มนุษย์พึงมีโดยธรรมชาติถูกทำให้พร่าเลือน กลายเป็นรัฐเป็นคนกำหนดสิทธิเสรีภาพให้ประชาชน นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญยังเพิ่มเงื่อนไขในการจำกัดเสรีภาพไว้อีกสองข้อ คือ การกระทบต่อความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อย ซึ่งเป็นคำที่ตีความได้กว้างเกินไป

แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะกำหนดให้กฎหมายที่จำกัดเสรีภาพต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่สร้างภาระหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพเกินสมควร แต่รัฐธรรมนูญก็ยังรับรองบรรดาประกาศและคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชนตามกติกาสากลอยู่อีกด้วย ซึ่งที่ผ่านมาภาคประชาชนพยายาม

อ้างรัฐธรรมนูญเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ อาทิเช่น ภาคประชาชนยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินให้ตรวจสอบคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 3/2558 ข้อ 12 เรื่องห้ามชุมนุมทางการเมืองตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินกลับอ้างว่าคำสั่งดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายเพราะมีผลบังคับใช้ตามรัฐธรรมนูญหรือกรณีภาคประชาชนยื่นฟ้องต่อศาลปกครองให้ตรวจสอบคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ 4/2559 เรื่อง ยกเว้นการบังคับใช้ผังเมืองและกฎหมายผังเมือง ซึ่งขัดต่อหลักสิทธิชุมชน แต่ศาลปกครองกลับยกฟ้องเนื่องจากรัฐธรรมนูญให้การคุ้มครองคำสั่งดังกล่าว และที่สำคัญที่สุดรัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นรัฐธรรมนูญที่ไม่ไว้วางใจประชาชน ซึ่งนับว่าเป็นความถดถอยของระบอบประชาธิปไตยไทย เพราะเนื้อหาส่วนใหญ่ในรัฐธรรมนูญแสดงออกถึงความไม่ไว้วางใจประชาชน อาทิเช่น เรื่องการคุ้มครองเสรีภาพการชุมนุม จะเห็นได้ชัดว่ามีการขยายความเงื่อนไขในการจำกัดเสรีภาพการชุมนุมให้กว้างขึ้น จากรัฐธรรมนูญฉบับก่อนหน้าอย่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2550 ที่มีการกำหนดเงื่อนไขด้วยคำที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง เช่น สภาวะสงครามหรือกบฏยการศึก แต่รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 กำหนดให้จำกัดเสรีภาพได้ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยสาธารณะ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดี ซึ่งการใช้คำที่คลุมเครือเช่นนี้ เท่ากับเป็นการเปิดให้เจ้าหน้าที่รัฐใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวางเกินไป

สุดท้ายสังคมไทยก็ยังควนวนเวียนอยู่ในวงจรอุปาทนทางการเมืองเรื่อยมาการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 จึงเป็นการเลือกตั้งที่เป็นเพียงประชาธิปไตยครึ่งใบเท่านั้น กล่าวคือ ประชาธิปไตยครึ่งใบหมายถึง ระบบการปกครองที่มีลักษณะเป็นทั้งประชาธิปไตย และเผด็จการในคราวเดียวกัน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นระบอบที่ประชาชนทั่วไปไม่ได้มีอำนาจสูงสุดอย่างแท้จริง อำนาจยังคงเป็นของชนชั้นสูง (elite) เช่น ข้าราชการ ทหาร หรือกลุ่มทุน เป็นต้น ซึ่งแม้จะมีการเลือกตั้ง เป็นการทั่วไปจนได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้วก็ตาม พรรคการเมืองต่าง ๆ ก็ได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าสู่สภาแล้ว แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนของประชาชนดังกล่าว ก็ไม่ใช่ผู้ที่จะมาเลือกนายกรัฐมนตรีหรือรัฐบาลเองได้ แต่เป็นชนชั้นสูงดังกล่าวเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลแทนนั้น

แม้ผู้นำทางการเมืองจะมีความสำคัญ แต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่จะมีผลขั้นมูลฐานต้องเน้นที่ผู้ตามหรือผู้สนับสนุนทางการเมืองมากกว่า หากคณะทหารที่จ้องจะแทรกแซงการเมืองไม่มีคนชั้นกลางผู้แทนหน่วยงานการเมืองคอยเรียกหา หรือผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นกับกลุ่มธุรกิจการเมืองไม่มีชาวชนบทซึ่งต้องพึ่งพิงระบบอุปถัมภ์เป็นฐานเสียงอันหนาแน่นเสียแล้ว พวกเขาก็จะหมดบทบาทไปในที่สุด กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือทางออกของปัญหาประชาธิปไตยไม่ได้อยู่ที่การเปลี่ยนแปลงผู้นำ (leadership) หรือชนชั้นนำ (elite) เป็นหลัก หากอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงประชาชนที่เป็นผู้ตามหรือเป็นฐานให้ผู้นำ (followership) มากกว่า กล่าวคือ บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของไทยที่ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจน คือประเทศไทยแม้จะเกิดการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นในวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 แล้วก็ตาม แต่การเลือกตั้งในครั้งนี้ก็ยังคงเป็นเพียงประชาธิปไตยครึ่งใบเท่านั้น การจะสร้างประชาธิปไตยที่สมบูรณ์จึงต้องไม่อยู่ในบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองเช่นนี้ ดังนั้น วิธีการที่จะทำให้สังคมไทยกลับมาเป็นสังคมประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบได้นั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลงเรื่องดังกล่าวต่อไป

3.2 ยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองของไทยในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 นั้น มาจากปัจจัยที่หล่อหลอมขึ้นมาในห้วงเวลาดังกล่าวทั้งหมด 3 ปัจจัย อันประกอบด้วย (1) กระแสสังคมในพื้นที่ภาคใต้ที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลง (2) บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมือง และ (3) ผู้สมัครของพรรคพลังประชารัฐมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการที่จะเปลี่ยนแปลงพื้นที่ภาคใต้ให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน ซึ่งทั้งสามปัจจัยส่งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของไทยในหลายมิติ ดังนั้น ผู้สมัครของพรรคพลังประชารัฐที่สามารถประสานกับประชาชนแล้วนำความต้องการของประชาชนไปจัดทำเป็นนโยบายเพื่อใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งได้แล่นั้น ก็ถือได้ว่าเป็นการเมืองดังกล่าวเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นไปตามลักษณะพื้นฐานของการเป็นพรรคการเมืองได้อย่างสมบูรณ์ จึงทำให้

ประชาชนยอมรับในตัวนักการเมืองของพรรคพลังประชาชนได้โดยง่าย รวมทั้งปัจจัยบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองที่ถูกสร้างขึ้นจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กระแสทางการเมืองของพรรคพลังประชาชนที่มาจากการบริหารประเทศของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในห้วงเวลาดังกล่าวด้วยนั้น ยิ่งเป็นปัจจัยที่จะมาช่วยผลักดันให้นักการเมืองหน้าใหม่ของพรรคพลังประชาชนสามารถได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ภาคใต้ได้เกือบทั้งหมด โดยสอดคล้องกับวารุณี สิลีศพันธ์ (2560) ศึกษาเรื่อง การสร้างฐานคะแนนเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ในภาคใต้ พบว่า วิธีการสร้างฐานคะแนนเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ในภาคใต้ที่สำคัญ โดยมีตัวแปรสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้ (1) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรค-ประชาธิปัตย์ในภาคใต้ (2) สาขาพรรคและแกนนำพรรคประชาธิปัตย์ในภาคใต้ และ (3) ผู้นำชุมชนและประชาชนในภาคใต้ ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ส่วนทำงานประสานกันเป็นอย่างดี มีความสัมพันธ์กันในทุกมิติ โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นตัวแปรสำคัญ ในการลงพื้นที่พบปะพี่น้องประชาชนโดยตรง เหมือนการนำเสนอขายสินค้าตรงสู่ประชาชนในพื้นที่ด้วยการเปิดการขาย นำเสนอตัวผู้นำพรรค นโยบายพรรค และอุดมการณ์ของพรรค เพราะพรรคที่ไม่มีทุนแบบพรรคประชาธิปัตย์ต้องอาศัยตัวบุคคลเป็นจุดขายให้สาขาพรรคและแกนนำเป็นตัวแทนของพรรคในการประชาสัมพันธ์ ประสานงานติดต่อกับผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ เรียกว่า เป็นการติดตามดูแลหลังการขาย อีกทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสาขาพรรค และแกนนำในพื้นที่ร่วมมือกันสร้างเครือข่ายหรือแนวร่วม โดยการให้ผู้นำชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคและสามารถร่วมกันจัดตั้งเครือข่าย เช่น สมาคมแม่บ้านประชาธิปัตย์ องค์กรเกษตรกร เป็นต้น การสร้างเครือข่ายลักษณะนี้ทำให้พรรคได้รับความนิยมทำให้ฐานเสียงเป็นปึกแผ่นมั่นคงแข็งแรงมากขึ้น เพราะการมีคนอยู่ทุกกลุ่ม ทุกวัฒนธรรม ถือเป็นการสร้างฐานและขยายฐานเสียงที่ดี ตัวแปรทั้งสามทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบทำให้สามารถรักษาฐานคะแนนเสียงในภาคใต้ได้ต่อเนื่องและยาวนาน

องค์ความรู้ใหม่

บริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองที่เกิดขึ้นในห้วงเวลาที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ล้วนมาจากการบริหารบ้านเมืองของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) อาทิเช่น การอาศัยอำนาจในการควบคุม สั่งการ แก้อัปเดตอุปสรรคต่าง ๆ ผ่านคำสั่งหัวหน้า คสช. รวมถึงการใช้อำนาจพิเศษมาตรา 44 รวมถึงการวางรากฐานของรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2560 ไว้ให้ยากต่อการแก้ไข ไปจนถึงเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการสืบทอดอำนาจของคสช. ผ่านรัฐธรรมนูญดังกล่าว เป็นต้น ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ที่เกิดขึ้นจากการบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงได้กลายมาเป็นยุทธศาสตร์ทางการเมืองที่สำคัญของพรรคพลังประชาชนในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 อาทิเช่น บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ หรือความสุขของสังคมหลังการรัฐประหาร เป็นต้น แต่ที่สำคัญกระแสทางการเมืองดังกล่าวไปเกิดอิทธิพลขึ้นในพื้นที่ของภาคใต้ ซึ่งพื้นที่ของพรรคประชาธิปัตย์ ผู้สมัครที่ลงนามของพรรคประชาธิปัตย์แทบจะได้ชัยชนะในทุกเขตการเลือกตั้งอยู่แล้ว แต่การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 ได้เกิดช่องว่างตรงพื้นที่ภาคใต้ขึ้นมา กล่าวคือ การเลือกตั้งครั้งนี้มีประชาชนชาวใต้ส่วนใหญ่ส่วนหนึ่งที่ไม่ต้องการพรรคการเมืองฝั่งที่อยู่กับอดีตนายกรัฐมนตรีอย่างนายทักษิณ ชินวัตร และไม่ต้องการพรรคประชาธิปัตย์ เพราะตลอดช่วงเวลาสามทศวรรษที่ผ่านมา แม้จะเลือกพรรคประชาธิปัตย์ไปแล้วก็ไม่ได้ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองเปลี่ยนแปลงไปมากกว่าเดิม ประชาชนชาวใต้ส่วนนี้จึงตัดสินใจหันไปหาพรรคการเมืองใหม่ที่เขาคิดว่า อาจจะทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขาเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เป็นอยู่ได้ พรรคพลังประชาชนจึงเข้ามาเป็นตัวเลือกแรกของพี่น้องชาวใต้ เนื่องจากหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ในขณะนั้น ประกาศชัดเจนว่าไม่ร่วมทางการเมืองกับพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งทุกคนทราบกันดีอยู่แล้วว่าพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นตัวเลือกแรกที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีให้กับพรรคพลังประชาชน จึงทำให้ประชาชนชาวใต้ตัดสินใจได้ง่ายว่า

การเปลี่ยนไปเลือกพรรคการเมืองใหม่อย่างพรรคพลังประชารัฐจึงเป็นเรื่องที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในเวลานั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

พรรคการเมืองควรมีการปรับปรุงและพัฒนาบทบาทและการดำเนินงาน ทางการเมือง เพื่อแสวงหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากประชาชน เช่น การกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต้องมาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง โดยทำการสำรวจหรือการวิจัยเพื่อให้ได้รับข้อมูลจากประชาชนที่อยู่ในทุกพื้นที่อย่างแท้จริง ส่วนนักการเมืองต้องเข้าร่วมกิจกรรมกับประชาชนอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และรับฟังความคิดเห็นกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อสรุปนำเสนอพรรคการเมืองในการกำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน กล่าวคือ นักการเมืองควรใช้นโยบายทางเลือกที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ตรงต่อความต้องการของประชาชน ที่อยู่ในเขตเลือกตั้งของตนเอง นอกจากนี้ นักการเมืองต้องปรับปรุงพฤติกรรมให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกในการเป็นผู้แทนของประชาชนด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ และทำประโยชน์เพื่อประชาชนและประเทศชาติให้ได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษายุทธศาสตร์พลังประชารัฐกับชัยชนะ ในภาคใต้ นั้น ผู้วิจัยพบว่า โครงสร้างของระบบประชาธิปไตยในประเทศไทยของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ทั้งก่อนและหลังการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2562 เป็นโครงสร้างแบบประชาธิปไตยครึ่งใบ ซึ่งบางเรื่องเป็นสิ่งที่ควรกระทำให้สำเร็จ แต่ก็ไม่สามารถกระทำได้ และการบริหารบ้านเมืองแบบประชาธิปไตยครึ่งใบทำไมถึงไม่สามารถเป็นที่ยอมรับของสังคมไทยในทุกภาคส่วนได้

2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมือง ของพรรคพลังประชารัฐ และยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐ รวมทั้งผลกระทบต่อการเมืองการปกครองของไทยจากบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองและยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐ ซึ่งยังไม่ครอบคลุมถึงโครงสร้างทางการเมืองทั้งหมดของพรรคการเมืองไทย ดังนั้น การศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับบริบทเชิงโครงสร้างทางการเมืองของพรรคการเมืองอื่น ๆ ในห้วงเวลาปกติจะมีผลกระทบ ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยของไทยต่างจากการศึกษาในครั้งนี้หรือไม่อย่างไร จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจและควรดำเนินการศึกษาวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ คำจันทร์. (2547). *ความนิยมของพรรคประชาธิปัตย์ในภาคใต้: ศึกษากรณีเขตเลือกตั้งที่ 1 และที่ 10 จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงทิพย์ พรหมเขต. (2558). *แนวคิดและยุทธศาสตร์ทางการเมืองของ ดี. เอ็น. ไอเดีย ในช่วง ค.ศ. 1951-1965*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพวรรณ นิโรจน์. (2553). *ปัญหากฎหมายการจัดองค์การพรรคการเมืองไทย*. คุษภินพนธ์นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บรรณาธิการ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติต้องสร้างโอกาสประเทศ*. ค้นเมื่อ 23 มีนาคม พ.ศ. 2562, จาก <https://www.prachachat.net/columns/news-235769>.
- ประภาพร สีหา. (2560). *ความขัดแย้งทางการเมืองกับรัฐประหาร ปี พ.ศ. 2557*. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(2): 146-166.

- ปิยฤดี ไชยพร. (2554). *ประชาธิปไตย*. ค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2562, จาก <http://www.parst.or.th/philospedia/democracy.html#31>.
- ปิยฤดี ไชยพร. (2554). *ประชาธิปไตย*. ค้นเมื่อ 23 มีนาคม พ.ศ. 2562. จาก <http://www.parst.or.th/philospedia/democracy.html#31>.
- วรกร คำสิงห์นอก. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อ สร้างพรรคการเมืองอย่างยั่งยืน. *ดุสิตนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชัย พรหมภา. (2554). *กฎหมายพรรคการเมืองคือเครื่องจอบำประชาธิปไตย*. ค้นเมื่อ 11 พฤษภาคม 2562. จาก <http://lovedemocracy.com/WANCHAI.html>.
- วารุณี ลีเลิศพันธ์. (2560). การสร้างฐานคะแนนเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ในภาคใต้. *ดุสิตนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เวิร์คพอยน์ทส์. (2562). เทียบผลการเลือกตั้ง 54-62 แต่ละภาคคะแนนโหวตเปลี่ยนแปลงอย่างไร. ค้นเมื่อ 20 พฤษภาคม 2562. จาก <https://workpointnews.com/2019/05/31/news190531/>.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2548). *กฎหมายรัฐธรรมนูญหลักการใหม่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์-มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สยามรัฐออนไลน์. (2562). ผู้สมัครพรรคพลังประชารัฐ เขต 1 จังหวัดตรัง เร่งลงพื้นที่หาเสียงกับประชาชน. ค้นเมื่อ 23 มีนาคม พ.ศ. 2562. จาก <https://siamrath.co.th/n/68250>.
- สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์. (2554). การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554: ศึกษาบทบาทพรรคการเมืองและพฤติกรรมและการตัดสินใจเลือกตั้ง ของประชาชนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์.
- สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์. (2554). การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554: ศึกษาบทบาทพรรคการเมืองและพฤติกรรมและการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สีดา สอนศรี. (2545). *พรรคการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้*. กรุงเทพฯ: พัฒนวิจัย.
- สุรชาติ บำรุงสุข. (2558). *เสนานิธิปไตย: รัฐประหารกับการเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2556). *สองนคราประชาธิปไตย* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- ไอลอว์. (2562). 3 ปี ประชามติ: คสช. ร่างรัฐธรรมนูญอย่างไรให้ตัวเองอยู่ต่อหลังเลือกตั้ง. ค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2562 จาก <https://ilaw.or.th/node/5356>.
- Schumpeter, Joseph. (1943). *Capitalism, socialism, and democracy*. London: George Allen & Unwin.